👩‍🏫 מהדורה למורה – לבחור מגמה – לא לבחור גורל

כתבה · כיתה ט' · עתיד ובחירות · מסלול רגיל

💡 מבנה הדף: פתיחה ← טקסט בפסקאות מסומנות ← חלק א' איתור (רמה א') ← חלק ב' הסקה, השוואה ומונח (רמה ב') ← חלק ג' טיעון ועמדה (רמה ג') ← משימת כתיבה ← כרטיס יציאה.

חלק א' – איתור מידע

1. על פי פסקה א', מה מופיע בטופס בחירת המגמות? ציינו שני פרטים. · שניים מאלה: רשימת אפשרויות, שלוש משבצות לסמן לפי סדר עדיפות, חתימת הורים.

2. מנו את שלוש השאלות שהיועצת ממליצה לשאול (פסקה ג'). · מה מעניין אותי גם בלי ציון; באילו מקצועות אני מצליח/ה כשאני משקיע/ה מאמץ; מה הייתי רוצה לנסות.

3. לפי פסקה ה', היכן ממשיכות חברויות אמיתיות גם אם בוחרים מגמות שונות? · בהפסקות, בחוגים ובתנועת הנוער.

חלק ב' – הסקה, השוואה ומונח

4. (הסקה) מדוע לדעתכם הביאה הכותבת את הדוגמאות על המהנדסת ועל המורה לביולוגיה (פסקה ב')? · כדי להוכיח שהמגמה אינה קובעת את המקצוע בעתיד, ולחזק את הטענה ש"מגמה איננה גורל".

5. (השוואה) השוו בין הדרך שבה בחר עמרי בכיתה ט' לבין הדרך שבה בחרה הדס. מה ההבדל, ומה אפשר ללמוד מכך? · עמרי בחר לפי "מה ששווה" ומה שאמרו אחרים, ולכן החליף מגמה; הדס התנסתה ובחרה לפי חוויה אישית. לומדים שכדאי לבדוק ולהכיר את עצמנו לפני שבוחרים.

6. (מונח) הסבירו את הביטוי "לבחור עם הראש ועם הלב" (פסקה ז'), והביאו דוגמה לכל אחד מהם מן הכתבה. · ראש – מידע ושיקול דעת (שלוש השאלות, התייעצות); לב – הקשבה לרצון ולתחושה (הדס הרגישה "שאני רוצה להיות שם", עמרי מאושר כשהוא כותב).

חלק ג' – טיעון ועמדה

7. יש הטוענים שכדאי לבחור מגמה יחד עם החברים הקרובים, כדי שיהיה נעים ובטוח. אחרים טוענים שיש לבחור רק לפי תחומי העניין האישיים. באיזו עמדה אתם תומכים? נמקו, והסתמכו על פרט אחד לפחות מן הכתבה או מניסיונכם. · תשובה פתוחה: עמדה + נימוק + ראיה. ראיות אפשריות: "שעות הלימוד במגמה שייכות רק לכם", "חברויות אמיתיות ממשיכות בהפסקות", הסיפור של עמרי.

משימת כתיבה – מה בודקים

8. כתבו מכתב קצר (8–10 שורות) לתלמיד או לתלמידה בכיתה ח', ובו שלוש עצות לבחירת מגמה. שלבו שני רעיונות מן הכתבה. · פנייה, שלוש עצות ברורות, שני רעיונות מהכתבה, סיום וחתימה, לשון תקינה.

📋 מחוון לתשובה הפתוחה (חלק ג')

4 – מצוין · עמדה ברורה בפתיחה; שני נימוקים הגיוניים; הוכחה או דוגמה מדויקת מן הטקסט (עם ציון פסקה); סיכום; לשון תקינה ומכבדת.

3 – טוב · עמדה ברורה; נימוק אחד מפותח היטב; דוגמה מן הטקסט או מן הניסיון; מבנה מסודר.

2 – חלקי · עמדה קיימת אך לא חדה; נימוק כללי; אין דוגמה או שהדוגמה אינה קשורה.

1 – בהתחלה · חוזר על הטקסט בלי עמדה, או עמדה בלי נימוק.

✏️ דף עבודה – 🧭 לבחור מגמה – לא לבחור גורל

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

כתבה · כיתה ט' · מסלול רגיל

💡 בסוף כיתה ט' כל אחד ואחת מכם יעמדו מול טופס קטן עם החלטה גדולה: באיזו מגמה ללמוד בתיכון. בכתבה שלפניכם תפגשו תלמידים, יועצת ובוגר, ותגלו איך אפשר לבחור בלי להיבהל.

כתבה

🧭 לבחור מגמה – לא לבחור גורל

טופס אחד, הרבה שאלות

א בכל שנה, בסביבות חודש שבט, מקבלים תלמידי כיתות ט' טופס בחירת מגמות. על הנייר זה נראה פשוט: רשימה של אפשרויות, שלוש משבצות לסמן לפי סדר עדיפות וחתימה של ההורים. אבל מאחורי המשבצות מסתתרות שאלות כבדות: מה אני באמת אוהב? במה אני טובה? ומה יקרה אם אטעה? "ישבתי מול הטופס שלושה ערבים ברצף," מספר איתי, תלמיד כיתה ט'. "הרגשתי שאני חותם על החיים שלי."

"מגמה היא תחנה, לא תחנה סופית"

ב מיכל דרור, יועצת השכבה, שומעת את המשפט הזה כמעט מכל תלמיד ותלמידה. "הלחץ מובן," היא אומרת, "אבל הוא נשען על הנחה לא נכונה. מגמה בתיכון איננה גורל. היא תחנה ראשונה במסע ארוך. אני מכירה מהנדסת שלמדה בתיכון מגמת תיאטרון, ומורה לביולוגיה שלמדה מגמת אמנות. הדרך ממשיכה גם אחרי התיכון – בשירות, בלימודים ובעבודה."

שלוש שאלות לפני שבוחרים

ג לדברי היועצת, כדאי לשאול לפני ההחלטה שלוש שאלות. הראשונה: מה מעניין אותי גם בלי ציון? "אם אתם קוראים על החלל בשעות הפנאי, או מציירים בכל הפסקה, זה סימן," היא מסבירה. השאלה השנייה: באילו מקצועות אני מצליח או מצליחה כשאני משקיעים מאמץ? והשלישית: מה הייתי רוצה לנסות? "לפעמים מגמה היא דווקא הזדמנות לגלות תחום חדש שלא הכרתם בכלל."

שיעור אחד שחסך טעות

ד הדס, תלמידת ט' בכיתה מקבילה, בחרה בדרך מעשית: היא ביקשה מהרכזת לשבת בשיעור אחד של כל מגמה שעניינה אותה. "בשיעור של מגמת ביולוגיה ראיתי תלמידים בוחנים פרח תחת מיקרוסקופ, ופתאום הבנתי שאני רוצה להיות שם," היא מספרת בהתרגשות. "דווקא במגמה שהייתי בטוחה שתתאים לי – השתעממתי. השיעור הזה חסך לי טעות של שלוש שנים."

כשהחברים בוחרים אחרת

ה אחת המלכודות הנפוצות היא לבחור בעקבות החברים. "קשה להיפרד מהחבורה," מודה איתי. "כל החברים שלי נרשמו למגמה אחת, ואני הרגשתי שאני נמשך לכיוון אחר לגמרי." היועצת מזכירה שחברויות אמיתיות ממשיכות גם בהפסקות, בחוגים ובתנועת הנוער, ואילו שעות הלימוד במגמה – ויש הרבה כאלה – שייכות רק לכם.

"מה שלמדתי לא הלך לאיבוד"

ו עמרי, בוגר בית הספר שסיים את התיכון לפני שנתיים, מוסיף נקודת מבט של מי שכבר עבר את הדרך: "בכיתה ט' בחרתי במגמת מחשבים, כי כולם אמרו שזה מה ששווה. אחרי שנה הבנתי שאני הכי מאושר כשאני כותב. ביקשתי לעבור למגמת תקשורת, וזה לא היה סוף העולם. ומה שלמדתי במחשבים? עוזר לי עד היום, כשאני עורך סרטונים לעיתון."

גם ההורים מתלבטים

ז גם להורים יש מקום בהחלטה. "אצלנו בבית הכנו טבלה," מספרת הדס. "בצד אחד כתבתי מה אני אוהבת, ובצד השני מה אני חוששת ממנו. אבא שלי שאל אותי שאלות, אבל לא אמר לי מה לבחור." לדברי היועצת, זו בדיוק השיחה הנכונה: הורים יכולים להקשיב ולשאול, אבל ההחלטה צריכה להיות של התלמידים עצמם.

לבחור עם הראש ועם הלב

ח הבחירה במגמה היא אם כן החלטה חשובה, אבל לא החלטה סופית. מי שאוסף מידע, מתייעץ עם הורים ומורים, מקשיב לעצמו ומעז לנסות – יבחר בדרך נבונה יותר, ויוכל לתקן אם יתברר שטעה. כפי שאמרה היועצת בסוף השיחה: "אל תשאלו רק 'מה כדאי?'. תשאלו גם 'מי אני רוצה להיות?'."

📚 **מילים חשובות: מגמה** – תחום לימוד מורחב בתיכון (למשל ביולוגיה, אמנות) · **יועצת** – אשת מקצוע בבית הספר שעוזרת לתלמידים בהחלטות ובקשיים · **סדר עדיפות** – מה הכי חשוב לי, ואחריו מה פחות · **הנחה** – מחשבה שאנחנו מניחים שהיא נכונה בלי לבדוק · **מלכודת** – מצב שקל ליפול אליו בלי לשים לב · **נמשך** – מרגיש משיכה, רוצה ללכת לכיוון מסוים · **בוגר** – מי שסיים את הלימודים במקום מסוים

חלק א': איתור מידע (רמה א')

1. על פי פסקה א', מה מופיע בטופס בחירת המגמות? ציינו שני פרטים.

2. מנו את שלוש השאלות שהיועצת ממליצה לשאול (פסקה ג').

3. לפי פסקה ה', היכן ממשיכות חברויות אמיתיות גם אם בוחרים מגמות שונות?

חלק ב': הסקה, השוואה והבנת מונח (רמה ב')

4. מדוע לדעתכם הביאה הכותבת את הדוגמאות על המהנדסת ועל המורה לביולוגיה (פסקה ב')? (הסקה)

5. השוו בין הדרך שבה בחר עמרי בכיתה ט' לבין הדרך שבה בחרה הדס. מה ההבדל, ומה אפשר ללמוד מכך? (השוואה)

6. הסבירו את הביטוי "לבחור עם הראש ועם הלב" (פסקה ז'), והביאו דוגמה לכל אחד מהם מן הכתבה. (מונח)

חלק ג': טיעון והבעת עמדה (רמה ג')

7. יש הטוענים שכדאי לבחור מגמה יחד עם החברים הקרובים, כדי שיהיה נעים ובטוח. אחרים טוענים שיש לבחור רק לפי תחומי העניין האישיים. באיזו עמדה אתם תומכים? נמקו, והסתמכו על פרט אחד לפחות מן הכתבה או מניסיונכם.

💡 (תזכורת לכתיבת תשובה מלאה: הצהרת עמדה ברורה + נימוק הגיוני + הוכחה או דוגמה)

☐ כתבתי עמדה ברורה ☐ הוספתי נימוק הגיוני ☐ הבאתי הוכחה או דוגמה

משימת כתיבה

8. כתבו מכתב קצר (8–10 שורות) לתלמיד או לתלמידה בכיתה ח', ובו שלוש עצות לבחירת מגמה. שלבו שני רעיונות מן הכתבה.

🎟️ כרטיס יציאה

1. משפט אחד מן הטקסט שאני זוכר/ת: _____

2. שאלה שעדיין יש לי: _____

איך הרגשתי בתרגול? ☐ 😀 ☐ 🙂 ☐ 😐 ☐ 😟